

YÖK BAŞKANI, ÜNİVERSİTELERİN 'AKADEMİK' PERFORMANSINI DEĞERLENDİRDİ

YÖK Başkanı, üniversitelerin 'akademik' performansını değerlendirdi

"Kovid-19 salgınının olağanüstü şartlarına rağmen 2020-2021 eğitim öğretim yılında yükseköğretim kurumlarının önceki yıla nazaran verilerinde iyileşmeler gözlemlenmiştir. Salgının olumsuz etkilerine rağmen yurt dışı kurumlarla ortak yürütülen proje sayısında yüzde 38'lik artış gerçekleşmiştir. Desteklenen Ar-Ge projesi sayısı 9 bin 15'ten 12 bin 305'e ulaşmıştır." "En yüksek yüzde 10'luk dilimde atıf alan yayın sayısı 2021'de 28 bin 790'a yükseldi"

- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar, Kovid-19 salgınının olağanüstü şartlarına rağmen 2020-2021 eğitim öğretim yılında yükseköğretim kurumlarının önceki yıla nazaran verilerinde iyileşmeler gözlemlendiğini belirterek, "Salgının olumsuz etkilerine rağmen yurt dışı kurumlarla ortak yürütülen proje sayısında yüzde 38'lik artış gerçekleşti. Desteklenen Ar-Ge projesi sayısı 9 bin 15'ten 12 bin 305'e ulaştı." dedi.

YÖK tarafından üniversitelerin faaliyet alanlarına ilişkin süreçlerini verimlilik ve hesap verebilirlik ilkesi doğrultusunda yürütmesine katkı sunmak amacıyla hazırlanan 2022 Yılı Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporları yayımlandı.

2022 yılı Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu, "https://www.yok.gov.tr/yayinlar/yayinlarimiz" adresinden, 199 üniversiteye ait izleme ve değerlendirme raporları ise "https://www.yok.gov.tr/universiteler/izleme-ve-degerlendirme-raporlari" internet adresinden kamuoyunun erişimine açıldı. Üniversite İzleme ve Değerlendirme Çalışması kapsamında her bir üniversiteye ait "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporu" ve bu raporların analiz sonuçlarını içeren "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu" olmak üzere iki ayrı rapor kamuoyunun erişimine açıldı.

"Üniversite İzleme ve Değerlendirme Çalışması" ile üniversitelerin yürüttüğü çalışmalarını kapsayan "eğitim ve öğretim", "araştırma-geliştirme, proje ve yayın", "uluslararasılaşma" ile "topluma hizmet ve sosyal sorumluluk" temel alanlarında 45 göstere belirlendi.

Türkiye'nin kendine özgü şartları dikkate alınarak belirlenen göstergeler aracılığıyla üniversitelerin güçlü yönlerinin ortaya konulması ve gelişime açık alanlarının desteklenmesi amaçlanıyor.

- "Veri temelli, kanıta dayalı değerlendirmelerin yapılabilmesine imkan sağlamayı amaçlıyoruz"

YÖK Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar, AA muhabirine, 2022 yılı Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu sonuçlarını değerlendirdi.

Raporun yükseköğretim sistemine net katkılar sağlamasını hedeflediklerine ilişkin soruya karşılık Özvar, "kamu politikası 4.0" olarak tarif edilen veri temelli, kanıta dayalı yaklaşımların hızla önem kazandığına işaret ederek, veri temelli yaklaşımın, kanıta dayalı politikaların uygulanmasına zemin hazırladığını, çeşitli üst politikaların planlanmasından uygulanmasına ve sonuçlarının takibine kadar birçok alanda referans oluşturduğunu anlattı. YÖK olarak bu yıl uygulamaya koydukları "Büyük Veri Projesi"nin de bu yenilik anlayışına dayandığını anlatan Özvar, projenin bir bileşeni olarak "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Çalışması"nın yürüttüklerini söyledi.

Üniversitelerin, eğitim ve öğretim faaliyetlerini en üst seviyede yürüten, ekonominin ihtiyaç duyduğu profesyonelleri, üst düzey uzmanları, bilim insanlarını ve araştırmacıları yetiştiren ve ulusal inovasyon sistemlerini destekleyecek yeni bilgiler üretmede anahtar roller oynayan kurumlar olduğuna işaret eden Özvar, bu çalışmaların kamu kaynakları kullanarak yerine getirildiğine dikkati çekti.

Özvar, "Dolayısıyla çalışmaları alanlarına ilişkin süreçlerin verimlilik ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda yürütülmesine katkı sunmayı ve üniversitelere ilişkin veri temelli, kanıta dayalı değerlendirmelerin yapılabilmesine imkan sağlamayı amaçlıyoruz." dedi.

"Son 20 yıllık süreçte Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın yükseköğretim vizyonu sayesinde yükseköğretim kurum sayımız, yaklaşık 3 kat artarak 208'e ulaşmıştır." diyen Özvar, yükseköğretim sisteminin nicel gelişimiyle birlikte kalite odaklı dönüşüm ve gelişimini de önemstediklerini ve desteklediklerini kaydetti.

Kurumların izleme ve değerlendirme birimleri aracılığıyla belirlenen göstergelere ilişkin çalışmalar yürüttüklerini memnuniyetle takip ettiklerine işaret eden Özvar, yayımladıkları raporun üniversitelere ilişkin etraflı bir değerlendirme fırsatı sunacağına, yükseköğretim sisteminin iyileştirilmesine yönelik net müdahalelerde bulunulabileceğine ve hangi alanlarda araştırmalar yapılabileceğine ilişkin ipuçları vereceğini düşündüklerini söyledi.- Salgına rağmen göstergelerdeki iyileşmeler

Özvar, 2020-2021 eğitim öğretim yılını kapsayan raporda, Kovid-19 salgını sürecinin yükseköğretim sistemi üzerinde yol açtığı etkilere ilişkin yaptığı değerlendirilmede ise salgının, yakın dönem dünya tarihini etkileyen en önemli hususlardan birisi olduğuna dikkati çekti.

Erol Özvar, yükseköğretim kurumlarının, salgın sürecinin olağanüstü şartlarına rağmen eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, topluma hizmet gibi temel faaliyetlerini başarıyla sürdürdükünü vurguladı.

Bu yıl Üniversite İzleme ve Değerlendirme Çalışması'nda, önceki yıllardan farklı olarak her bir göstergenin yıl bazlı gelişiminin gözlenmesine imkan sağlandığını, rapora ilgili göstergenin yıl bazlı gelişimine ilişkin grafikler eklendiğini, böylece son yıl göstere değerlendiriminin önceki yıllarla kolaylıkla karşılaştırılmasının mümkün hale geldiğini anlatan Özvar, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu değerlerin yıl bazlı gelişimi incelendiğinde, salgının olağanüstü şartlarına rağmen 2020-2021 eğitim öğretim yılında yükseköğretim kurumlarının önceki yıla nazaran verilerinde iyileşmeler gözlemlenmiştir. Örneğin üniversitelerin düzenlediği uluslararası sempozyum, kongre ve sanatsal sergi sayısı 2018'de 2 bin 222 iken 2020 yılında Kovid-19 salgınının etkisiyle 2 bin 84'e kadar geriledi, 2021 yılında yüzde 65'in üzerinde bir artışla 3 bin 452 seviyesine ulaşmıştır. Salgın şartlarından etkilenebilecek bir başka göstere de yurt dışı kurumlarla ortak yürütülen proje sayısıdır. Bu göstergede de salgının olumsuz etkilerine rağmen yurt dışı kurumlarla ortak yürütülen proje sayısında yüzde 38'lik artış gerçekleşmiştir. Ancak yakın temas, yüz yüze etkileşim gerektiren ve seyahat kısıtlamalarından etkilenen az sayıda göstergede salgının açık etkisini görmek mümkündür. Bilhassa uluslararası eğitim programları kapsamında Türkiye'ye gelen ve yurt dışındaki üniversitelere giden öğrencilerin ve öğretilerinin sayısında belirgin etkiler görülmüştür. Bu göstergelerdeki gelişimler yorumlanırken bulaş riskinin azaltılmasına dair önlemler ve salgın dönemi sınırlamaları dikkate alınmalıdır."

- Mezun olan doktora öğrencisi sayısında yüzde 17'lik artış

Erol Özvar, 2022 yılı raporunda ortaya çıkan en önemli bulguların ne olduğunu sorulması üzerine, Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporu'nda ilk temel alanın eğitim ve öğretim olduğunu belirterek, "Bu alanda mezun olan doktora öğrencisi sayısında yüzde 17'lik bir artış görülürken ALES'te ilk yüzde 5'lik dilime giren program sayısı önceki yıl 490 iken 2021'de 536 olmuştur." diye konuştu.

Raporda, 2020'ye göre 2021'de uluslararası etkinlik sayısı ortalamasının 13,1'den 19,2'ye ulaştığını, öğrencilerin yaptığı sosyal sorumluluk projesi ortalamalarının 55,5'ten 74,6'ya yükseldiğini, öğrencilerin yaptığı endüstriyel proje sayısı ortalamalarının yaklaşık 14 puanlık artış gösterdiğini bildiren Özvar, "Teknokent veya Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) projelerine katılan öğrenci sayısı ortalaması, 2019 yılından 2020 yılına geçerken görülen 65 puanlık düşüşle

175 olarak gerçekte mi ken 2021 yılında 222 seviyesine yeniden ula mı tır." dedi.

Programların genel doluluk oranı ortalamalarına ili kin Özvar, "Bu oranlar, 2019 ve 2020 yıllarında yüzde 89 seviyesinde iken 2021 yılında kontenjan artı ına da ba lı olarak yüzde 87,8 seviyesinde gerçekte mi tir. Bu yıl uygulamaya koydu umuz politikalarla program doluluk oranlarının önemli ölçüde geli im kaydetti ini ayrıca belirtmek isterim." dedi.

Akredite lisans programı sayısının, önceki yıllarda görülen artı larla birlikte 2021'de yakla ık yüzde 9 seviyesine ula tı ını bildiren Özvar, "Akredite lisans programı sayısı bir önceki yıl 689 iken 2021 yılında 827'ye eri mi tir." bilgisini verdi.

Özvar, doktora programlarından mezun olan ö renci sayısının 2018'de 7 bin 250, 2019'da 8 bin 275, 2020'de 7 bin 525 iken 2021'de 8 bin 815 oldu una dikkati çekerek, "Yüksekö retim sistemindeki geli meler do rultusunda mezun sayısının gelecek yıllarda artması beklenmektedir. Mevcut ö retim üyesi sayısı dikkate alındı ında gelecekte ortaya çıkması muhtemel olan ö retim üyesi ihtiyacının zorlanmadan kar ılanabilece i de erlendirilmektedir." dedi.

- TÜB TAK destek programı sayısında artı

YÖK Ba kanı Özvar, "Ara tırma-Geli tirme, Proje ve Yayın" alanındaki verileri de erlendirirken, 2021 verilerinin bir önceki yılla kar ıla tırıldı ında, uluslararası hakemli dergilerdeki yayın sayısı ortalamasının 0,40'tan 0,44'e ula tı ını bildirdi.

Özvar, konuya ili kin u bilgileri verdi:

"En yüksek yüzde 10'luk dilimde atf alan yayın sayısı, önemli bir artı la 2019'da 16 bin 256 iken 2021'de 28 bin 790'a yükselmiş tir. Söz konusu göstergeye ait ortalama de er 139'dan 154'e kadar çıkmış tir. Bu yükseli ler, akademik performansın esas alındı ı bir yönetim felsefesinin benimsendi inin göstergesi olarak de erlendirilebilir.

Önemli geli im alanlarından biri de TÜB TAK tarafından verilen ulusal ve uluslararası ara tırma bursu sayısında görülmü tür. Söz konusu bursların sayısı 8 bin 87'den 2021'de 20 bin 97'ye ula mı tır. TÜB TAK tarafından verilen destek programı sayısı ise 10 bin 576'dan 11 bin 524'e yükselmiş tir. Ulusal ve uluslararası kurum ve kurulu lar tarafından desteklenen Ar-Ge projesi sayısı 9 bin 15'ten 12 bin 305'e ula mı tır. Dünya sıralamalarına giren üniversite sayısı önceki yıl 24'ten 34'e ula ırken 2021'de bu sayı düzenli artı ını devam ettirmi ve 43 üniversitemiz sıralamada yer almayı ba armış tir. Söz konusu üniversitelerin 3'ü ilk 500'de yer alırken 15'i ilk 1000'de yer almış tir. Ayrıca üniversitelerin 8'i her üç sıralamada da yer almayı ba armış tir. Endüstri ile ortak yürütülen proje sayısı da 6 bin 218'den 7 bin 880'e çıkmış tir. Önemli de i imlerden biri de üniversite laboratuvarlarında Ar-Ge, inovasyon ve ürün geli tirme kapsamında sunulan hizmetlerden elde edilen gelirlerde olmu tur. Elde edilen gelirin genel ortalaması yakla ık 132 milyon liradan 2021'de 163 milyon liraya ula mı tır."

- Uluslararası ö renci sayısında artı

YÖK Ba kanı Erol Özvar, bir di er ba lık olan "uluslararasıla ma" alanındaki bazı göstergelere ili kin yıl bazlı verileri kar ıla tırdı.

Yabancı uyruklu ö renci sayısındaki düzenli artı ın devam etti ini, yabancı uyruklu ö renci sayısının 2021 yılında 184 bin 46'dan 223 bin 978'e çıktığı ını bildiren Özvar, " stihdam edilen yabancı uyruklu doktoralı ö retim elemanı sayısı ise 2019'da 2 bin 85, 2020'de 2 bin 29 iken 2021'de 2 bin 107 olmu tur." dedi.

- Topluma hizmet ve sosyal sorumluluk alanı

Özvar, izlemeye esas dördüncü alan olan "Topluma Hizmet ve Sosyal Sorumluluk" alanındaki göstergelere ili kin yıl bazlı veriler kar ıla tırıldı ında, düzenli bir artı ya andı ını kaydetti ve kamu kurumları ile ortak yürütülen proje sayısının 3 bin 61'den 4 bin 368'e, dezavantajlı gruplara yönelik düzenlenen faaliyet sayısının kayda de er bir artı oranıyla 4 bin 749'dan 8 bin 559'a ula tı ının görüldü ünü bildirdi.

Erol Özvar, Engelsiz Üniversite Ödülü sayısının 418'den 2021'de 527'ye çıktığı ını, ö renci ba ına yapılan harcama miktarının 2021'de 15 bin 825 liradan 18 bin 378 liraya yükseldi ini, sosyal sorumluluk projesi sayısının 2019'da 3 bin 850, 2020'de 3 bin 424 iken 2021'de 5 bin 977'ye ula tı ını sözlerine ekledi.

Tags: